

הגבלת שכר הבכירים: פגיעה בזכויות של מיעוט

שלחו להדפסה

דעה

העובדה שבין מתנגדי הגבלת שכר הבכירים אין כמעט מי שיאמר בפשטות כי אין זה מעניינה של המדינה להתערב בענייני שכר, מעידה על חוסר בגרות בחברה. אין מי שיגן על זכויות מיעוט לא אהוד בישראל, וזה אמור לעניין גם את מי ששכרו 4,000 שקל ירדן גזית

"בכל פעם שיש קונצנזוס פוליטי, המגובה על ידי תקשורת המציגה את הפוליטיקאים כפועלים למען רווחת הכלל אפשר לדעת בוודאות שאסון עומד להתרחש". כך אמר פעם חבר הקונגרס האמריקני רון פול. השיח הציבורי בנוגע להצעת החוק להגבלת שכר הבכירים עונה לקריטריונים של פול, והצעת החוק בנושא המונחת היום בפני ועדת שרים, אם תעבור, אכן תגרום למשק נזק ממשי.

- [דיון בשכר הבכירים: שיסתפקו בשכר ממוצע כפול 2](#)
- [מנהל בחברה גדולה משתכר פי 95 מהממוצע](#)
- [מצימות ניהולית או נהנתנות ראוותנית? / דעה אלון גל](#)
- [שכר הבכירים: שישה עיוותי שכר מקוממים במיוחד](#)
- [עיני וגושן זומנו לדיוני הוועדה על שכר הבכירים](#)

חשש מנזק ממשי למשק
צילום: jupiter

לחצו כאן להגדיל
הטקסט

שר האוצר, יובל שטייניץ, ואולי כל שאר המתנגדים להצעת החוק, מסכימים ששכר הבכירים אינו הגיוני. נשאלת השאלה אם באמת שכר הבכירים כה מופרז, כפי שטוען הקונצנזוס?

"שכר המנהלים מייצג את תפוקותיהם"

מבדיקת מחקרים אקדמיים מישראל ומהעולם עולה כי שכר המנהלים מייצג את תפוקותיהם. על סמך בחינת נתונין של 124 חברות הנסחרות בבורסה בתל אביב, למשל, הגיע הפרופסור בני לאוטרברך, מנהל בית הספר למינהל עסקים באוניברסיטת בר אילן, למסקנה כי "שכר המנכ"ל קשור בעיקר וברמת מובהקות גבוהה לביצועי המניות". חוקרים בבנק ישראל מצאו בעבר כי "הגדלת הרווח התפעולי ב-10% מלווה בגידול של 3.25% במוצע בשכרו של המנכ"ל".

שכר המנהלים עלה בקצב מהיר בעשורים האחרונים, ועלייה זו קשורה להיצע וביקוש. שינויים טכנולוגיים, הגלובליזציה ופריחת התעשייה הפיננסית הגבירו את התחרות על מנהלים מוכשרים, מה שהעלה כמובן את שכרם. גם גודלן של החברות הנסחרות בבורסה עלה מאוד, מה שהשפיע על שכר מנהליהן.

"לא מדובר בכשל שוק"

חוקרים מאוניברסיטת ניו יורק מצאו, ש"הכפלת שכר המנכ"לים פי-שישה בשנים 2003-1980 יכולה להיות מוסברת כולה על ידי הכפלת גודלן של החברות האמריקאיות הגדולות באותן השנים. גם בישראל, ממצאיו של לאוטרברך מעלים, שגודל החברה "הוא המשתנה החשוב ביותר בהסברת רמת השכר של המנכ"ל".

מובן שלא כל המנכ"לים המשתכרים מיליונים אכן ראויים לשכרם. חלקם - אלה שמנהלים חברות בסקטורים שבהם הממשלה העמידה חסמים לתחרות - גורפים שכר נאה שלא היה מתאפשר לולא הגנת הממשלה.

מנהלים בשוק הבנקאות והתקשורת המוגנים, לדוגמה, תופשים 11 מקומות ברשימת 30 שאני השכר בחברות הציבוריות בשנת 2009. אין זו דוגמה יחידה - ברשימה בולטים בנוכחותם גם מנהלים בשוק הביטוח, הדלק והנדל"ן, שווקים שבהם הממשלה מעורבת באופן עמוק.

כל חברות ההיי-טק, לעומת זאת, נעדרות מהרשימה. כאשר תופעה שמתבטאת בסקטורים שבהם הממשלה מעורבת אינה קיימת בסקטורים חופשיים יותר - קשה לטעון שיש כשל שוק דווקא בשוק החופשי.

הקשר בין שכר לביצועים מהותי לפעולתו התקינה של השוק. במקום לנתקו, כפי שיקרה אם תאושר הצעת החוק הנוכחית, מוטב שהמחוקקים יתרכזו בהסרת חסמים לתחרות שגורמים לניצול אמיתי של אזרחי ישראל.

העובדה כי גם בין המתנגדים להצעת החוק אין כמעט מי שיאמר בפשטות כי אין זה מעניינה של המדינה להתערב בענייני שכר, מעידה על חוסר בגרות בחברה הישראלית. אין מי שיגן על זכויותיו של מיעוט לא אהוד

בישראל, וזה כבר אמור לעניין גם את מי שמשתכר 4,000 שקל בחודש.

הכותב הוא מנתח מדיניות במכון ירושלים לחקר שווקים

[חזרה](#)